

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Hyszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Turcya. — Indye Wschodnie. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

Lista XII. darów na wsparcie pogorzelców miasta Krakowa, do komitetu pogorzeli miasta Lwowa złożonych:

Seweryn hr. Poletyło 6 zlr.; Harlsinger 2 zlr.; S. M. Bachstsz 2 zlr.; Antoni Kozłowski 2 zlr.; Kajetan Kuhn 2 zlr.; Samuel Kohen 20 zlr.; Berl Estreicher 3 zlr.; Israel Landes 1 zlr.; Zallel Goldstern 6 zlr.; Jakób Glanzer i spadk. Wiarich. 5 zlr.; Samuel Wohl 1 zlr.; Bermann 1 zlr.; Simche Margoles 3 zlr.; Mojżesz Chamajdes 2 zlr.; Leib Widrich 1 zlr.; Nathan Ziller 1 zlr.; Simche Rappaport 1 zlr. 30 kr.; Selig Hernbach 1 zlr.; Benedikt Czop 2 zlr.; Mel Mensch 1 zlr.; J. L. Zeller 2 zlr.; Schaje Ab. Buber 2 zlr.; Elias Korpuz 2 zlr.; Kupiec Hand 1 zlr.; Mojżesz Weinreb 2 zlr.; Jakób Gottlieb 2 zlr.; Leiser Jenner 2 zlr.; Maurycy Kolischer 5 zlr.; Maciej Kerschbaum 1 zlr.; A. Bartelmus 4 zlr.; Hirsch Mises 5 zlr.; Marek Sprecher 4 zlr.; J. Epstein 5 zlr.; Józef Thom 2 zlr.; Isak Kolischer 1 zlr.; Jakób Marschal 1 zlr.; Franciszek Endemann 2 zlr.; Wojciech Jurkiewicz 2 zlr.; Mojżesz Landes 1 zlr. 30 kr.; Antonia Salukia 30 kr.; Antoni Dziabdzinski 2 zlr.; Opuliński 2 zlr.; Lea Margules, wdowa 2 zlr.; Alexander Margulies 1 zlr.; Samuel Leib Hest 2 zlr.; Samuel Kehlmann 2 zlr.; Jakób Lubinger 1 zlr. 30 kr.; Mojżesz Bodik 1 zlr. 30 kr.; Abraham Józef Madser 30 kr.; Baroch Kohn 3 zlr.; Josel Nisch 30 kr.; Flohr 30 kr.; Aloizy Kleinmann 2 zlr.; F. Witz 1 zlr.; Salamon Czaczakis 4 zlr.; Józef Czerwiński 30 kr.; Osiecka 2 zlr.; Marek Rapaport 30 kr.; Jakób Rapaport 1 zlr.; Elka Lewer 1 zlr.; Leib Singer 1 zlr.; Beeri Dorf 30 kr.; Josel Balk 30 kr.; Salamon Berskok 6 kr.; Mojżesz Bernfeld 6 kr.; Benedykt Porjokt 6 kr.; Jona Lapta 10 kr.; Eising Rapaport 1 zlr.; Kupiec Ber Dnow 1 zlr.; Hersch Jona Pelpel 10 kr.; Zischa Weinaret 30 kr.; Josel Goldslob 30 kr.; Beil Maisels 15 kr.; Marek Hermann 30 kr.; Mendel Weinreb 1 zlr.; Rachel Lises 1 zlr.; Kisel Greder A. S. Margules 30 kr.; M. H. Muner 6 kr.; Knapf 30 kr.; Rosenbusch Jossel 30 kr.; Hersch Pordes 1 zlr.; Josel Zises 1 zlr.; Aaron Memeles 1 zlr.; Rafał Rosenberg 30; Herz Mises 15 kr.; Chajem Katz 15 kr.; Baruch Katz 1 zlr.; N. N. 1 zlr.; Joel Dornschel 30 kr.; Chajem Bombach 15 kr.; Risske 10 kr.; Maryan Wild 1 zlr.; Ghaskiel Rohrberg 1 zlr.; Leibesch Holles 1 zlr.; Leib Mises 15 kr.; Jossel Tumim 1 zlr.; Dawid Atlas 15 kr.; Mojżesz Estreicher 1 zlr.; Goldstern 15 kr.; Jakób Kaufmann 10 kr.; Herz Goldstern 30 kr.; Chaje Taube Mattfip 1 zlr.; Mojżesz Zises 30 kr.; Kieles 1 zlr.; Selig Reiss 45 kr.; Ewa Okuń 30 kr.

Łączna ilość 3 Duk. 1 Rubel i 7248 ZHR. 15 kr.

(Ogłoszenie.)

Kraków, 6. listopada. Wysokie ministerstwo skarbu re-skryptem z dnia 2. paźdz. 1850 Nr. 29.179 2751 pozwoliło pani hrabinie Potockiej prezydującej w Komitecie pogorzeli Krakowa spro-wadzić do kraju bez opłaty cla zbiór numizmatów wartości 10 do 12.000 złp. w szafie machoniowej zawarty, a przez hr. Wodzi-ckiego na wsparcie pogorzalców Krakowskich temuż Komitetowi darowany.

(Czas.)

(Skład izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.)

Kraków, 5. listopada. Lubo już dawno, pisze *Czas*. do-nosiliśmy czytelnikom, że wybory do izby handlowej i przemysłowej w Krakowie otworzyć się mającej miały miejsce, dziś dopiero jesteś-my w stanie skład jej stanowczy w piśmie naszym ogłosić. Wybrani zostali:

Ze stanu handlowego na członków: PP. Wincenty Kirchmajer kupiec hurtowy z Krakowa, Wincenty Wolf bankier z Krakowa, Ludwik Hölzel kupiec częstkowy i hurtowy z Krakowa, Antoni Schwarz kupiec częstkowy i hurtowy z Krakowa, Abraham Gumplo-wicz kupiec częstkowy i hurtowy z Krakowa, Kazimierz Rutkowski kupiec częstkowy i hurtowy z Krakowa, Teofil Seifert kupiec częst-kowy i hurtowy z Krakowa, Joachim Kosterkiewicz kupiec częstkow-y i hurtowy z Sącza, Józef Weiss kupiec częstkowy z Krakowa. Na zastępców: PP. Antoni Czerny kukiec częst. z Krakowa, Józef Bartel kupiec częst. z Krakowa, Daniel Friedlein księgarz, Abraham Einbild kupiec częst. z Krakowa, Franciszek Hahn kupiec częst. z

Krakowa. — Ze stanu przemysłowego na członków: PP. Maurycy Baruch, przedsiębiorca zakładów przemys. z Podgórze, Ludwik Zie-leniewski majster kowalski, fabrykant powozów i narzędzi rol. z Krako-wa, Friedlein August zegarmistrz z Krakowa, Maksymilian Marszał-kiewicz, fabrykant papieru z cyrkułu Sandeckiego, Bogumil Trenner przedsiębiorca fabryk budw. i majster mular. z Krakowa, Teodor Mirowski majster prof. blach z Krakowa. — Na zastępców: PP. Adam Potocki właściciel kopalni i hut w okręgu Krakowskim, Kołodziejski Wincenty majster ciesielski z Krakowa, Nitsch Leonard jubiler z Krakowa.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 7. listopada. Feldmarszałek hr. Radetzky udał się wczoraj zaraz po swoim przybyciu do J. M. Cesarza, gdzie się też znajdowali wszyscy obecni tu arekksiążęta i niektórzy generałowie. Marszałek, generałowie hr. Clam, Wratisław, Chorich, baron Jella-czyz; c. k. adjutanci generałowie Grünne i Keller zaproszeni byli po-tem na ucztę u J. M. Cesarza.

— C. k. feldmarszałek książę Windischgrätz przejeżdżał tedy pozawczoraj na Gracie do Włoch z licznym swym dworem.

— Przełożeni gmin otrzymali rozkaz pogodzenia tablic miej-scowych z nowym podziałem krajowym i sadowym. Każda tablica miejscowa zawierać ma nazwę miejsca, gminy, obwodu i sądu do którego należy, a to w języku niemieckim i krajowym. Wynikające zład koszta mają gminy ponosić.

(R. Z.)

— Liczba adwokatów dla miasta Pragi oznaczona potąd dekretem nadwornym w sprawach sadowniczych z d. 3. lutego 1824, zmniejsza się z 70 na 50, a to w ten sposób, iż aż do dnia 1go stycznia 1852 nie ma być obsadzona żadna teraz już opróżniona lub do pomienionej pory mogąca jeszcze zawakować podobna posada adwokacka; po upływie zaś tego czasu, ma być z każdych opró-żnionych dwóch posad obsadzona tylko jedna. Trwać to ma tak długo, pokąd liczba adwokatów w Pradze nie hędzie na 50 zmniej-szona.

— Niezadługo już wyjdzie rozporządzenie, którem uregulo-wane zostaną warunki względem przyjmowania koncepcyjnych prak-tykantów w zawodzie politycznym.

(Oest. Cor.)

(Program uroczystości przy mającej nastąpić instalacyi burmistrza.)

Wiedeń, 8. listopada. *Constit. Blatt* donosi z Pragi pod dniem 6. listopada. W niedzielę odbędzie się instalacya dra. Wanka jako burmistrza. Na cześć tego dnia zaciągnie oddział gwardyi na-rodowej o godzinie ósmej zrana swoją straż główną. Inne oddziały gwardyi narodowej wystąpią o godzinie dziesiątej na rynku Altstadt w paradyzie. Burmistrz zastępca i dwaj radzcy magistratualni pojadą po burmistrza do jego pomieszkania, przed którym orszak konnej gwardyi narodowej, tudzież cechy szpaler formować będą. Poczem tak cechy jako też gwardya konna przyłącza się do całego orszaku, gdy tenże z pomieszkania burmistrza ruszy do kościoła. Za przy-byciem pana burmistrza przed kościół, czekać będą na Jego Excel-pana namiestnika wszyscy deputowani miasta, magistrat, asesoro-wie sądu wexlowego, przełożeni handlowego stanu, starszyzna gmi-ny izraelskiej i cechmistrze. Potem cały orszak uda się szpalerem gwardyi narodowej do kościoła, gdzie się o dziesiątej godzinie so-lenne nabożeństwo odprawi. Po nabożeństwie uda się pan namie-stnik, pan burmistrz, kolegium deputowanych miejskich i magistrat w towarzystwie jednego oddziału gwardyi, na ratusz. W sali po-siedzeń odczyta Jego Excel. pan namiestnik cesarskie potwierdzenie burmistrza, który potem w ręce namiestnika przysięgę złoży. W kón-cu tej uroczystości będzie narodowa gwardya przed panem namie-stnikiem na rynku defilować.

(Rozbite hufce bośnińskiego wojska.)

Zemlin, 30. października. Z Piotrowaradzkiego pułku granicznarskiego odszedł jak najspieszniej jeden dywizyon z działami do pogranicznej twierdzy Raca, dokąd schroniły się rozbite hufce wojsk nizamskich z Bośni. Jeden Basza, jak się zdaje z Tuzla, schronił się do Loznica w Serbii. Wczoraj przejeżdżało tedy do Belgradu siedmiu spahiów tureckich. Zdaje się, iż powstańcy od-nieśli zwycięstwo, chociaż zresztą nie wypada tak łatwo dowierzać wieściom o rozbiciu armii Omer Baszy. Mówią, iż na rzece Drina widziano wiele statków ze zbiegłymi. Podobny obrót rzeczy w Bo-snii przypaść wcale niespodzianie; z naszej strony strzegą granic, w którym-to celu wzmocniono kordon wzdłuż rzeki Sawy i załogi w twierdzach pogranicznych.

(S. St. A.)

(Kurs wiedeński z 8. listopada 1850.)

Obblig. długu państwa 5% — 92 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % — 80 $\frac{1}{2}$; 4% — 71; 2 $\frac{1}{2}$ % — 47 $\frac{1}{2}$. Akcye bankowe 1140. Losy z 1834 roku 184; z 1839 roku 114 $\frac{1}{2}$. Akcye kolei półn. 107 $\frac{3}{4}$.

Portugalia.

(Wiadomości potoczne z Lizbony.)

Lizbona. 29. października. Rząd portugalski zawarł z domem Oliveira i spółką ugodę względem pożyczki 100,000 funtów szterl. spłatnych w 20 lat po 6 procent.

— Dochody cłowe zmniejszyły się znacznie od czasu jak Hiszpania przyjęła nową taryfę. Szefowie rozmaitych gałęzi administracji uwiadomili o tem ministra spraw zagranicznych i przedłożyli mu oraz projekta, aby temu złemu zapobiedz.

— Zbiory tegoroczne wydały tylko mało wina, lecz w najlepszym gatunku.

— Ambasador angielski Sir G. H. Seymour przybył do Lizbony po bardzo szczęśliwej przeprawie. (Ind.)

Hiszpania.

(Program ceremonii przy zagajeniu posiedzeń Korteżów. — Przygotowawcze posiedzenie izb. — Ukonstytuowanie izb ludu.)

Madryt. 29. paźdz. Niektóre dzienniki zawierają szczegóły ceremonii, jakie będą zachowane przy zagajeniu posiedzeń Korteżów. Program nieróżni się w niczem od zwykłego programu tej ceremonii. Królowa odczyta mowę od tronu. Deputowani opozycji uchwalili na zgromadzeniu w salonie Madoz, że będą mieli udział w posiedzeniach izb deputowanych. Jedenastu deputowanych było na tej obradzie. Uchwałę przyjęto jednogłośnie.

— 30. paźdz. Obydwie izby miały dziś zgromadzenia przygotowawcze. Mianowały swoje deputacje do przyjęcia Ich królewskich Mości za przybyciem ich do pałacu prawodawczego. Pan Modesta Cortaza prezydent senior przewodniczył w izbie deputowanych.

Dwieście sześć deputowanych zapisało się już do kongresu; liczba ta jest więcej niż dostateczną, aby się izba reprezentantów ludu mogła ukonstytuować. Sekretarzami izby, najmłodsi deputowani, są margrabia Ayerbe i pp. Mugartegui, Arevalo i Melan. Izba deputowanych uchwaliła dziś wieczór, że obierze prezydentem p. Mayans, wice-prezydentami panów Vista Hermosa, Zaragoza, Gonzales Romero i Vahey; sekretarzami będą, pp. Alfaro Belda i Bouligni.

Zniesienie stanu oblężenia na wyspie Kuba, i zwinienie milicji sformowanych w czasie wyprawy Lopeza, świadczą, że wyższe władze wyspy zupełnie są spokojne, i że lojalność mieszkańców dostateczną podaje rękojmię co do dalszego utrzymania porządku. (Ind.)

Anglia.

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn. 1. listopada. Pośtem przy dworze tokańskim na miejsce zmarłego Sir George Hamiltona, mianowany został sławny mowca parlamentowy R. Lahor Sheel, dotychczasowy dyrektor mennicy. Najbardziej odznaczył on się podczas debaty nad bilem reformy i przy obronie Sir D. O'Connella.

— Niejaki pan Nees Reece zrobił wynalazek, który w razie okazania się skutecznym, byłby niezmiernie ważnym szczególnie dla Irlandyi. Patent na niego otrzymał on temi dniami. Mianowicie miało się udać panu Reece ze spalonego torfu, do czego prócz kwasorodu powietrza nie trzeba żadnego innego paliwa, wydzielić rozmaite pierwiastki, które za artykuły handlowe służyć mogą, a w zwyczajny sposób dotychczas tylko z wielkimi kosztami wydobywane bywały. Przy paleniu torfu może znaczna część tworzącego się wodorodu i innych zapalnych gazów być użytą do powiększenia gorąca, reszta zaś tych gazów staje się przydatną dla innych celów. Główne pierwiastki wydzielane za pomocą procesu tego, i to w najczyściejszym stanie, są: Amoniak siarczany, octan wapna, Nafta, Paraffin (używany przy fabrykacji świec), gaz wodorodu węglanego i tłusty olej.

— Agitacja wyższego duchowieństwa przeciw najnowszym rozporządzeniom stolicy papieżkiej wzmaga się coraz bardziej i zatrudnia wszystkie dzienniki angielskie. Wczoraj odbyło duchowieństwo londyńskie wielki metyng w Sion College z powodu wniesionej do arcydyakonu londyńskiego prośby w sprawie Wisemana. Oprócz tego ohraduje ono nad adresem do królowej.

— Kiamil Basza opuścił Egipt i pojechał do Konstantynopola oskarżyć, jak mówią, wieckrół, iż przymusił go do rozwodu z żoną. — Rząd egipski wysłał na własny koszt 12stu młodych Arabów i Turków do Paryża dla kształcenia się w zawodzie lekarskim. Wiadomości handlowe z Alexandryi są dosyć pomyślne. (D. R.)

Londyn. 4. listopada. Alderman Musgrave, nowy burmistrz Londynu dał w sali Albion świetną ucztę korporacyom londyńskim. Można sobie wyobrazić przepych tej uczy z tego, że lord burmistrz rozkazał aby nie szczędzono żadnego wydatku w przyjęciu gości.

Pan Digby-Wyat, sekretarz komitetu dyrygującego wystawą londyńską wydał okólnik do wszystkich uczestników wystawy w Anglii oznajmiając im, że w ostatnich dniach tak wiele osób się zgłosiło o miejsce dla wyrobów swoich na wystawie, że lokal niewystarczający i że trzeba będzie zmniejszyć ile to się da uczynić miejsce przyznane każdemu do wystawy swoich wyrobów.

Dzienniki z przyładka dobrej nadziei z dnia 24. sierpnia ogłaszają patentu upoważniające rząd do organizowania Parlamentu kolonialnego, który ma władzę prawodawczą z zastrzeżeniem sankcyi królewskiej. (Ind.)

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż. 5. listopada. Jenerał Lahitte obrano w departamencie północnym większością 35,800 z 142,000 wpisanych głosów. —

Prawie trzy czwarte części wyborców należały do stronnictwa antykonstytucyjnego. Spodziewać się można, że rozkaz dzienny jenerała Changarnier położy stanowczo koniec przesileniu. Projekt konwencji między panem Lepredour i Rosas przybył do Paryża. (Austr.)

(Komisya nieustająca w stosunku do Elyzée. — Zjazd deputowanych.)

Paryż. 4. listopada. Nieustający wydział zgromadzenia narodowego zebrał się wczoraj według zapowiedzi i uchwalił, iż się dzisiaj znów zbierze. Nie ma się też co dziwić, iż nie więcej nie uchwalił; w tej bowiem chwili nie ma też co uchylać, zwłaszcza że według brzmienia konstytucyi żadnych innych prócz zwołania narodowego zgromadzenia nie może przedsiębrać uchwał. Wszelakoż codzienne zbory jego i tak już są dosyć groźnym symptomem, i każdy to poznaje, że chociaż wydział nie nie działa, przecież zajmuje niedowierzające, dostrzegające stanowisko. Czuje to najbardziej Elycée, a oburzenie jego z powodu obraźliwego i prawie wyzywającego postępowania „stronnictw,” „koteryi,” „fakeyi” itp. — jak się tam wyrażają, ma być nadzwyczajne. Słowem, rzeczy w tym stanie dłużej już pozostać nie mogą, i dobrze jeszcze, jeźliby się obie strony zgodziły na ośmiodniowy rozejm, aby nie przyszło do konieczności zwołania zgromadzenia narodowego przed należytym terminem. Trudno jednakże, izby rozpoczęcie nieprzyjaźni odwiec się mogło dłużej jak do 11. listopada, zwłaszcza, iż rozesłano już do reprezentantów narodowych wezwanie do spiesznego jak tylko być może powrotu, gdyż już 11go nastąpi niezawodnie poimienne wywołanie, a nazwiska nieobecnych umieszczone będą za karę w dzienniku „Moniteur.” Znaczniejsi członkowie zgromadzenia narodowego są już i tak z powrotem; Dupin zamieszkał znów stale w hotelu; z wiceprezydentów brakuje jeszcze tylko pana Bedeau; kwestura i sekretaryat również już uzupełniony z wyjątkiem jedynie trzech lub czterech członków; Berryer spodziewany jest temi dniami w Paryżu; Thiers jak wiadomo także jest już w Paryżu, a Molé przyjeżdża prawie codziennie z wiejskiej swej siedziby Champatreux do Paryża. W razie więc nieprzewidzianych wypadków nie przedstawiałoby zgromadzenie narodowe bynajmniej szcątkowego tylko parlamentu. (D. R.)

(Bliższe szczegóły o spisku odkrytym w Lugdunie.)

O komplocie w Lyonie donosi *Courrier de Marseille* z 26go października jak następuje: Zdaje się, iż na południu uknowano wielki komplot. — 11go listopada, w dniu zebrać się znów mającego zgromadzenia narodowego, miało w kilku departamentach, jako to w Var, Les Bouches du Rhone, les Basses Alpes itd., wybuchnąć równocześnie powstanie, a w Lyonie zamierzano ustanowić rząd rewolucyjny. Ztamtąd wychodziły rozkazy, gdy w tem odkryto spisek. Z polecenia inkwizującego sędziego w Lyonie przyaresztowano w Diegne 25go października obywateli Linguomasino, dawniej redaktora dziennika *Independant* i Jul. Sauve, dawniejszego podkomisarza prowizorycznego rządu. Również przytrzymano niejakiego p. Rouvier, prezydenta klubu robotników zamieszkałego we wsi Champetercier. U trzech przewodzców partii demokratycznej w Marsylii przedsięwzięto domowe rewizye, i odesłano ich do Lyonu do inkwizycyi. — W sąsiednich departamentach zaszły również aresztacje. (Ll.)

Niemce.

(Polityka Prus w sprawie Szlezwig-Holsztynu.)

Pruski wpływ, pisze *Oester. Reichszeitung* również małe przyniósł skutki dla Szlezwig-Holsztynu, jak dla Niemiec. Jak nieustannie zachęcał pruski rząd stronników Gagerna i partję Gothajską wyjednać dla domu Hohenzollerów cesarską koronę, a po pomyślnym rezultacie frankfurckiego wyboru, jednak tej korony nieprzyjął, tak też gabinet Berliński był pierwszy, który mieszkalców Holsztynu pobudził do zrzucenia duńskiego jarzma i przyobiecał im dostateczną pomoc, aby za poduszczeniem jego odrywające się księstwa, wkrótce potem przez zawarcie osobnego pokoju na wpół drogi opuścić.

Ale jak Berlin niepoprzestał na uchyleniu się od ofiarowanej mu korony, lecz pomimo tej demonstracji ciągle wyzykiwał w swym interesie polityczne stosunki Niemiec, tak też nie robi sobie teraz skrupułu nawet po zawarciu pokoju, odrywając się księstw od Danii ile możności jeszcze dalej popierać, i na swoją korzyść obrać.

Przez jednostronny pokój podały Prusy księstwom sposobność odnowienia walki, i patrzyły prawie z zadowoleniem, jak mieszkalczy Szlezwig-Holsztynu dalszą wojnę na własną rękę prowadzili.

Gdy nagana opinii publicznej, względem postępowania Prus w tej sprawie, nie mogła już być tajemnicą dla Berlińskiego gabinetu, postanowiły Prusy obwinione o nieszlachetność naprzeciw księstwom, dla odzyskania na nowo sympatyj przyjaciół Szlezwig-Holsztynu, z zupełnem lekceważeniem zawartego niedawno rozejmu, ująć się znów za sprawą księstw i wspierać je na nowo, ale tą razą potajemnie. Niemal około tego czasu objął jenerał Willisen komendę holsztyńskiej armii, niemal około tego czasu rozpoczęła się znowa komunikacja szlezwigskich możnowładzców z gabinetem Berlińskim. Pomimo to nie mogła wojna postąpić naprzód, nawet można się domyśleć, że ją Prusy w ten sposób tak długo chciały podtrzymywać, aż pokadby wolniejszej ręki w Niemczech nie uzyskały.

Nawet w samym końcu już starał się pan Radowicz jako pruski minister wyjednać zawieszenie broni, aby sprawę szlezwig-holsztyńską na dogodniejszy dla siebie czas odłożyć. Wtedy księstwa zdane zupełnie na wolę pruskich ministrów, musiałyby każdą od Berlina poruczoną im rolę bez wzbraniania się wykonywać i tak stać się igraszką podstępów pruskiego gabinetu.

Szczęściem dla Szlezwig-Holsztynu, że jenerał Hahn nieosiągnął zamiaru swego poselstwa aż do wystąpienia ministra Radowicz z ga-

binetu, i jest nadzieja, że sprężyste pośrednictwo związku, któremu według ustaw związkowych przysłużyło prawo zawarcia pokoju między niemieckimi krajami a zagranicznymi ich władzami, zachowa Szlezwig-Holsztyn od dalszego rozlewu krwi.

Już nadeszło do namiestnictwa księstw inhibitoryum niemieckiego związku; wezwano w niem namiestnictwo, aby nakazało wojsku broń złożyć, i żeby usłuchało pośredniczących propozycji związku. Za zasadę pośrednictwa wzięto związkowe uchwały z r. 1846; prawa Niemiec do Holsztynu mają być ściśle przestrzegane, i każda arbitralność ze strony duńskiej będzie silnie odpartą. Natomiast Szlezwig-Holsztyn ma odstąpić od zbrojnego oporu i niezwłocznie do związku z Danią powrócić. Wojska związkowe, na przypadek istotnego oporu ze strony księstw, położą przemocą rozlewowi krwi koniec, i przymuszą holsztyńską armię do złożenia broni.

Przeżto że związek niemiecki usiłuje zastanowić nadaremny rozlew krwi, będą przestrzegane bez uszczerbku spólnych praw Niemiec i duńskiej korony także spokojne stosunki z zagranicą, która już dawno na pacyfikację księstw nalegała.

(Rozbrojenie mieszkańców w Hanau.)

Frankfurt n. M. 4. listopada. Wczoraj (w Niedzielę popołudniu) wyruszyła w Hanau cała załoga bawarska łącznie z kawalerią i artylerią na plac zwany „Neustadt“ dla rozbrojenia miejskich obywateli. Jeden oficer w asystencji 2 żołnierzy wchodził kolejno domy, a podczas tej czynności zamknęła jedna kompania piesza tytając się ulicę. Gwardya miejska i każdy broń posiadający składał ją bez oporu, bowiem ludność w Hanau stara się sama usilnie o utrzymanie zupełnej w mieście spokojności. Przełożony obwodu wezwał następnie radę miejską do wystawienia na widok publiczny ogłoszonych już przedtem proklamacyi, co też pomieniona rada uczyniła, zastrzegłszy sobie jednak wprzód prawa swe w dyrekcyi obwodowej. Wiceburmistrz otrzymał z tego powodu nagane z tem poleceniem, iżby na przyszłość wykonywał podobne rozporządzenia bez żadnych uwag, w przeciwnym bowiem razie ściąganie na siebie surową karę. Książę elektor ubrany w mundurze luzarskim przeglądał pozawczoraj wieczór w Kasselstadt oddział kurheskich huzarów, którzy go trzykrotnym powitali okrzykiem.

Zabrane Hanauczykom przez Bawarów trofea złożono w jednej z koszar bawarskich.

(D. R.)

(Wiadomości z Kassel.)

Kassel, 4. listopada piszą do dziennika *Reform*: Według dziecinego rozkazu generał-lejtnanta hrabi Gröben zamysła on przed starciem się z operacyjną armią wielkich Niemiec jeszcze trzy dywizyi skoncentrować. Jednakże mają one niezawisłe postępować, jeżeli na jedną albo na drugą uderzą. Jeszcze wczoraj wieczór obsadziło pruskie wojsko skarb państwa. O wkroczeniu Bawarów itd. do Kurhesyi zawiera list prywatny z Gelnhausen co następuje: „Pułk, który wczoraj tu wkroczył, ruszył dziś w drogę do Vogelsberga i pozostanie zapewne w Wächtershausen i Bierstein. Pogłoska, że do Büdingen wkroczyli Prusacy, niepotwierdziła się. Dziś rano przechodziły przez Meerholz jeden batalion Austriaków z muzyką, jeden pułk konnicy bawarskiej i jedna bateria artylerii. Przeszedłszy przez miasto, pomaszerowały dalej do Saalmünster i Schlüchtern. Ciągłe jeszcze idą za nimi wojska. Większa część musiała w nocy pod gołym niebem koczować, gdyż po włościach nie można już było znaleźć pomieszczenia. W miasteczku Meerholz stoi przeszło 1400 ludzi. Wszelka kurheska broń i sprzęty wojenne strzeżone są w Frankfurcie i w okolicy w umyślnie na to najętych domach i mają być do Moguncyi (?) odstawione.“

(Depesza telegraficzna.)

Hannover, 5. listopada. Ogłoszenie rządowe oświadcza, że popieranie wojny w Szlezwig-Holsztynie nie zgadza się z zasadami prawa narodów i podlega przeto ustawie kryminalnej. (Austria.)

(Wiadomości bieżące z Niemiec.)

— Od kilku dni otrzymały stojące w Frankfurcie dwa bataliony pruskiego 31. pułku piechoty surowy rozkaz, ażeby były w pogotowie do marszu i zaciągają straż w zupełnym rynsztunku.

— Także i w Wielkiem księstwie Badeńskim odbywają się nieustanne pochody wojsk. Kilka pułków pruskich garnizujących w Karlsruhe i Mannheim wyruszyło do Frankfurtu i przybyli tam dnia 4. listopada. Ich przeznaczenie ostateczne nie wiadome dotychczas. Równocześnie odbywają się pod Krenznach nowe koncentracje. Że się Prusy mimo spokojnych oświadczeń nieustannie i mocno uzbrajają, nie podlega żadnej wątpliwości.

— Do *Kreuzzeitung* piszą z Frankfurtu: „Według nadesłanych nam w drodze prywatnej wiadomości o zajęciu Fuldy, omal że nie przyszło przy tej sposobności do starcia się między pruskim i bawarskim wojskiem, bowiem jeden batalion Bawarczyków przybył drogą od Tann albo Motten aż pod bramy wspomnionego miasta, gdy król pruski, generał-lieutenant książę Radziwiłł z wielką przemocą z drugiej strony nadebrał, co pierwszych skłoniło do niezwłocznego cofnięcia się.“

— Na pierwszym posiedzeniu stanów wirtenberskich otwartych dnia 4. listopada interpelowali członkowie lewej strony kilkakrotnie względem celu wojskowego uzbrajania w Wirtembergu; mianowicie zapytał pan *Seeger*, czyli tyżące się rozporządzenia pochodzą ze strony tak zwanego zgromadzenia związkowego. *Reyscher*, czyli Wirtemberg zawarł przymierze z Austrią, Bawaryą lub innemi państwami? P. *Linden*, jako minister spraw zewnętrznych odpowiedział

stanowczo, że uzbrajanie wojska dzieje się w celach związku, i że rząd wirtenberski należy do zaprzyjaźnionych z zgromadzeniem związkowym.

(Proklamacja generała księcia Thurn i Taxis)

Proklamacja, wydana przez generała kawalerii, księcia Thurn i Taxis, datowana z Aschaffenburga pod dniem 31. października jest następującej osnowy:

„Ponieważ wysokie zgromadzenie związkowe rozkazało zostającemu pod moim dowództwem cesarsko-austriackiemu i królewskobawarskiemu wojsku wkroczyć do Kurhesyi, mam sobie za powinność, każdego pocziwego obywatela, równie jak wszystkie cywilne i wojskowe władze, duchowną i świecką zwierzchność, równie jak wszystkich nie będących już w czynnej służbie urzędników przestrzedz od wszelkiego oporu, białamucenia lub wybadywania poruczonego mi wojska, gdyż sami przypiszą sobie nieodzwonne skutki, jeżeliby jakim punkcie wbrew ustawom krajowym postępowano. Zostające pod memi rozkazami wojsko przejęte karnością i najczystszym uczuciem honoru, odpowie w każdym razie swemu zadaniu; dla tego liczę tem bardziej na zycielne przyjęcie, ile żeśmy już w roku 1848 stali razem z wojskiem kurheskiem jako bracia jednego szczepu dla utrzymania prawa i porządku w Wielkiem księstwie Badeńskim. W imieniu ustawy i obywatelskiego porządku wstępujemy teraz do Elektoratu. Przyzwyczajonym do prawa i porządku, wspartym przez większość dobrze myślących, łatwo nam będzie wspierać ojcowski zamiar wysokiego niemieckiego związku i wzmocnić na nowo w pięknej waszej ojczyźnie prawo, porządek, jedność i pokój. — Aschaffenburg, dnia 30. października 1850. Królewsko-bawarski generał kawalerii: Karol Teodor książę de Thurn i Taxis.“

(Sprawy szlezwig-holsztyńskie.)

Kiel, 6. listopada, Wystanie depeszy do komisji związkowej odwiekło się aż do wczorajszego popołudnia, poczem oficer austriacki odebrawszy ją, odjechał natychmiast do Frankfurtu. — Wszyscy oficerowie bawarscy, znajdujący się w armii tutejszej, którzy całkowitą dymisyj wykazać się niemogą, mają włącznie do kapłana udać się natychmiast do Bawaryi i zameldować się w przynależnym pułku, w którym przy końcu służyli. Zresztą idzie tu wszystko jednakowym trybem; ciągle odbywają się tu rozmaite przygotowania do dalszego prowadzenia wojny, a w egzekucję związkową za pomocą Austrii, jak wieść niesie, niewierzy nikt na prawdę. (D.R.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 7. listopada.)

Met. Austri. 5 $\frac{1}{2}$ % — 77 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 67 $\frac{3}{4}$. Akcje bank. 1149. Sard. 33 $\frac{5}{8}$. Hiszp. 3 $\frac{1}{2}$ % — 33 $\frac{1}{4}$. Polskie 300 — 138 $\frac{1}{2}$; 500 — 81 $\frac{3}{4}$.

Prusy.

(Wiadomość telegraficzna od hr. Bernstorff.)

Berlin, 7. listopada. 5go b. m. nadeszła tu depesza telegraficzna hrabiego Bernstorff, który donosi, że 6go b. m. wyjedzie z Wiednia, i że notę pruską doręczył księciu Schwarzenbergowi, który mu zaraz na wstępie oświadczył, że o dalszych układach ani pomyśleć niemożna, dopokąd wojska pruskie nieustąpią z Kurhesyi, i ządaniu Austrii co do udziału Prus w pacyfikacji Szlezwig-Holsztynu całkowicie zadość uczynionem niebędzie. (G. W.)

(Co spowodowało pruską radę ministeryalną do uchwalenia mobilizacji armii.)

Berlin, 6. listopada. W dzienniku *Kreuzzeitung* czytamy: Dzisiejsza rada ministeryalna, która trwała do godziny 1szej i na której od pół do 12stej aż do godziny 12stej Jego król. Mość się znajdował, uchwaliła mobilizację armii pruskiej, jak się dowiadujemy, z powodu następujących wypadków: Gdy naczelny dowódca wyprawionego do Hesyi korpusu armii tutejszej, generał-lejtnant hr. Gröben wezwał bawarskiego komendanta księcia Thurn i Taxis, aby wspólnie z nim zajął się pociąganiem linii demarkacyjnej w elektoracie Heskim, nieprzyjął książę wezwania tego i dał dość wyraźnie do poznania, że zamysła posunąć się dalej na terytorium heskiem, niżby linia demarkacyjna na to pozwoliła. W skutek tej odmowy księcia Thurn i Taxis zapytał generał Peucker hrabiego Thun w Frankfurcie, czyli nienależałoby wstrzymać dalsze kroki egzekucyjne w Hesyi, skoro Prusy przedłożyły już gabinetowi wiedeńskiemu propozycję na korzyść pokoju. Hrabia Thun zdawał się z początku zgadzać się z tem zdaniem, ale zastrzegł sobie, zapytać o to pierwszej sejm związkowy, a ten rozstrzygnął tę kwestję szczegółnie na wniosek Bawaryi i Kurhesyi w ten sposób, aby nieczwolić na wstrzymanie kroków egzekucyjnych w Kurhesyi. W skutek tej wiadomości powzięła rada ministeryalna powyższą uchwałę. (Lloyd.)

(Minister Ladenberg obejmuje tymczasowo prezydenturę w radzie ministeryalnej.)

Berlin, 7. listopada. Tymczasowe prezydium w radzie ministeryalnej poruczone teraz ministrowi spraw duchownych itd., panu *v. Ladenberg*, którego wczoraj wieczór powołano do króla do Sanssouisi. Dzisiejsze posiedzenie odbyło się już pod prezydenturą pomienionego ministra. Możemy zapewnić, iż i to posiedzenie przekonało członków ministerstwa o możności zgodnego ich na przyszłość działania. Szczególnie zaś porozumieli się tem ściślej jeszcze ze sobą po śmierci prezydenta ministrów, oba ci członkowie gabinetu, którzy spólnie z hrabią *Brandenburg* wstąpili w listopadzie 1848 do ministeryum dla ocalenia tronu i ojczyzny.

Upewniają, iż cywilnemu komisarzowi hrabi *Rechberg* polecono z Wiednia w drodze telegraficznej, zwlekać jak tylko można najdłuższy atak przy operacjach w Kurhesyi.

Dawniejszy poseł w Konstantynopolu, tajny radca legacyjny *Lercy*, objąć ma kierunek spraw i czynności podsekretarza stanu w ministerjum spraw zewnętrznych.

Odnosząc do rozmaitych w mieście krążących wieści o nadeszłych z Kurhesy doniesieniach, umieszczamy tę uwagę, iż do dzisiejszego południa nieotrzymał rząd żadnych złamanych relacji wojennych.

(D. R.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 6. listopada.)

Dobrowolna pożyczka 99³/₄ m. Oblig. długu pań. — Akcje bank. 86 m. Pols. listy zast. — Pols. 500 — — 300 — — Frydrychs. 13¹/₂. Inne złoto za 5 tal. 11¹/₂. Austr. bank. 81¹/₂. L.

Dania.

Kopenhaga, 4. listopada. Słychać, że rząd tutejszy nie chce przystać ani na zawieszenie broni z Holsztynem, ani też na zaproponowane przez Prusy załatwienie sprawy szleswig-holsztyńskiej za pomocą trzech komisarzy, którychby na ten cel zamianowały Prusy, Austria i Dania.

(D. R.)

Szwecya.

(Mianowanie prezydenta izby szlachty.)

Sztokholm, 29. października. Prezydenta barona Gyllenhal, dawnego radcę państwa, mianował Jego Mość król marszałkiem sejmiku, t. j. prezydentem w izbie szlachty w mającym się zebrać sejmie. Baron Gyllenhal przyjął ten wybór.

(D. Ref.)

Królestwo Polskie.

(Wiadomości pociągowe z Warszawy.)

Warszawa, 6. listopada. Za zezwoleniem najjaśniejszego Cesarza, J. J. C. C. W. W. Wielcy książęta Konstanty, Mikołaj i Michał Mikołajewicze, najtęskawiej przyjęli miano członków honorowych cesarskiej akademii lekarskiej w Petersburgu.

— N. Cesarz austriacki mianował rzeczywistego radcę stanu, Piotra Eljaszewicza, dyrektora kancelaryi przybocznej J. O. księcia namiestnika Królestwa, kawalerem orderu korony żelaznej 1szej klasy.

— Warszawski dozór bóżniczy, jako organ uczuć całej tutejszej gminy starozakonnych, pragnąc zachować w późne lata pamięć obchodu w dniu 5 (17) października r. b. pięćdziesięcioletniej służby wojskowej J. O. księcia warszawskiego, generała-feldmarszałka namiestnika Królestwa, oświadczył życzenie złożenia w banku polskim, na wieczną lokację sumy rs. 3,750, od której procent wynoszący corocznie rs. 150 w dniu 5 (17) października przeznaczonym by był na uposażenie jednej z pańien niezamożnego stanu, z pozostawieniem pierwszeństwa córkom wojskowych.

Jego książęca Mość, zezwalając na przywiedzenie do skutku powziętego przez dozór bóżniczy zamiaru, rozkazał zarazem oświadczyć mu przez pośrednictwo dyrektora głównego spraw wewnętrznych i duchownych za ten czyn szlachetny swoje podziękowanie. (G. W.)

Tureya.

(Wiadomości z nad granicy bośnińskiej.)

Z najnowszych doniesień z nad granicy bośnińskiej dowiadujemy się, iż głównym przewodzcą insurgentów w Hercegowinie jest Cavas Basza, dla którego ma również i turecka ludność wielkie sympatyje, i istotnie wzięła też udział w powstaniu. Omer Basza, wysłał niedawno temu adiutanta swego Osmana Baszę do Szutari, zapewne dla szukania tam pomocy i uzyskania posiłków dla swojej armii. Omer Basza trzyma Mustafę-Baszę Babie blisko siebie i słusznie to czyni, bowiem Baszy temu nie można wcale dowierzać. — Dla przeczności założył seraskier znowu obóz pod Sarajevo, i odkomenderował tam cztery bataliony, które pierw garnizowały w mieście. Obóz ten zastaniają i bronią zupełnie cytadela i wzgórze *Gorizza*. Na którym znajduje się główna część obozu i artyleria. Ali Basza Stolewicz przebywał według ostatnich wiadomości w swojej willi Buna pod Mostar. Sądzą jednak, iż cofną się do twierdzy Stolicz. Wojska seraskiera maszerują ku Mostar, dla położenia końca insurekcji.

(L. L.)

(Wiadomości o zajęciach w Hercegowinie.)

Zajęcia w Hercegowinie bliższe są już zupełnego ukończenia, wojska bowiem seraskiera Omer Baszy wkroczyły do Kogniz, 12 godzin od Mostar. Kavas Basza powziawszy wiadomość o ich zbliżaniu się, wyruszył natychmiast z oddziałem około 1200 żołnierzy do Sigeta, dwie godziny od Kogniz, dla rozpoczęcia z nimi walki i wstrzymania ich w dalszym pochodzie. Wszakże Omer Basza nie miał podobno bynajmniej zamiaru wkraczać przebojem do Kogniz, i tylko chciał dalszy odbywać pochód na Duvno. Wezyr Ali Basza wezwał był także komendanta w Duvno, Mustaj Bega, iżby wojska wkraczające przyjmowano przyjaźnie, i żeby się sam wraz z swoim oddziałem do nich przyłączył dla wspólnego ku Mostar pochodu. Tymczasem wysyłają mieszkańcy z Mostar częste deputacje do wezyra w Buna, a jak słychać, wystali niemniej i do Omer Baszy deputację z swej strony. Wezyr zaprosił do siebie do Bnna Assan Bega, czyniąc mu zarazem wielkie obietnice. Jakoż miał on wyruszyć w tę podróż 28go z. m.; sądzą jednak, iż zamiast do Buna uda on się wprost do Sarajevo. Towarzyszyć mu mają trzydziestu znakomitych mieszkańców. Badany od przedniejszych obywateli

z Trebigne względem właściwych swych zamiarów odrzekł, iż nawet i wtenczas nie myśli występywać przeciw wojskom sultana, chociażby i Hercegowina broniła jednej ze spraw z Bośnią, i że postanowił szukać na ten wypadek schronienia na ziemi austriackiej. Zdaje się przeto, iż insurekcya już dogorywa.

(L. L.)

(Firman cesarski.)

Z Smyrny donoszą z 27go. Ogłoszono firman cesarski, cofający dawne monety tureckie z obiegu. Wykraczający przeciw temu rozporządzeniu muszą opłacić za karę 25 procent od sum tego rodzaju pieniędzy w obieg puszczonech. Porta zamierza stare monety, zawierające w sobie dość wielki przyrutek złota — wymieniać za nowe i przetopić.

(O. C.)

Indye Wschodnie.

(Wiadomości z Bombay.)

Treść najnowszych wiadomości z Bombay sięgających do 3go paźd. jest następująca: Affridies nie dopuścili się żadnych nowych gwałtów. Zapewniają tu, że niebawem rozpoczną się układy z nimi. Kilku oficerów angielskich skasowano za przestępstwa przeciw karności, a niektórych tylko ulaskawiono. Wzburzenie umysłów w Nizam uśmierzyło się, a ludność pojednała się z ministerstwem. Jeden pułk liniowy zbuntował się z powodu restancji w żołdzie; bunt został jednak przytłumiony przez jednego z przewodzców arabskich.

(Oestr. Cor.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie kołomyjskim.)

Kołomyja, 4. listopada. Na targach w Kołomyi, Śniatynie, Kuttach i Obertynie sprzedawano w ostatnich dwóch tygodniach zeszłego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 18r.—16r.35k.—16r.55k.—16r.52k.; żyta 13r.—12r.—11r.55k.—12r.; jęczmienia 7r.15k.—7r.55k.—7r.50k.—10r.; owsa 4r.—4r.27k.—5r.7k.—5r.; hreczki 7r.52k.—0—8r.—7r.; kukurudzy 8r.7k.—7r.—7r.30k.—7r.; kartofli 4r.35k.—4r.—4r.40k.—2r.55k. Za cetnar siana płacono 2r.20k.—3r.20k.—4r.—3r.; wełny tylko w Kołomyi 237r. 30k.; nasienia konieczy tamże 100r. Sąg drzewa twardego 12r.30k.—24r.37k.—14r.22k.—10r., miękkiego 8r.—0—11r.52k.—8r. Funt mięsa wołowego kosztował 6k.—8¹/₂k.—8³/₄k.—8³/₄k. i garniec okowity 4r.30k.—3r.40k.—4r.—3r.20k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 13. listopada.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	48	5	54
Dukat cesarski	5	55	6	—
Półimperyal zł. rosyjski	10	10	10	16
Rubel sr. rosyjski	1	58	1	59
Talar pruski	1	46	1	48
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	25	1	26
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	90	27	91	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 8. listopada.)

Amsterdam 174¹/₂ p. 2. m. Augsburg 124¹/₂ p. uso. Frankfurt 123³/₄ l. 3. m. Genua 145 l. 2. m. Hamburg 185 p. 2. m. Liworno 122 p. 2. m. Londyn 12.20 p. 3. m. Medyolan —. Paryż 146¹/₂ p. 2. m. Agio dukata ces. 31³/₄. Napoleondor 9.49. Szufryn, 12.6. Agio srebra 23¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. listopada. Hrabia Adam Parys, z Korniego. — Hr. Krasiński Piotr, z Rohatyna. — PP. Piniński Leonard, z Rakietnic. — Kielanowski Tytus, z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. listopada. Hr. Starzyński Bojomir, c. k. ober-lejtn. do Złoczowa. — Hr. Kónarski Wicenty, do Jajkowiec. — P. Garapich Władysław, do Cebrowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. listopada:

Pora	Barometr w mierze sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	27 5 5	+ 4°	+ 5°	zachodni	pochm. deszcz
2 god. zr.	27 4 4	+ 5°	+ 0,4°	półn. - zachodni	"
10 g. w.	27 7 7	+ 0°		—	" śnieg

T E A T R.

Dziś dramat polski: „Obleżenie Kamieńca,” czyli: „Bitwa pod Chocimem.”

Jutro: opera niem. „Belisar.”